

FAKTA OM BERYLLIUM

Det er estimert at omkring 66 000 arbeidstakere i EU kan være eksponert for beryllium. Eksponering for beryllium og berylliumforbindelser skjer hovedsakelig gjennom innånding av støv og røyk eller ved hudkontakt med materialer som inneholder beryllium. Beryllium er klassifisert som kreftfremkallende for mennesker (Gruppe 1 karsinogen) av IARC. Eksponering for beryllium kan føre til sensibilisering, berylliose og lungekreft.

Hvor risiko finnes

Faren for eksponering er størst der hvor beryllium utvinnes, ved produksjon av berylliumlegeringer, produksjon av fosforprodukter, keramikkproduksjon, produksjon av rakettvåpen, i atomreaktorer, ved produksjon av elektrisk utstyr og hos gullsmeder. Stoffet kan også sette seg i arbeidsklærne og føre til eksponering også etter at arbeidet er avsluttet.

Mer om beryllium

Beryllium er et lett-metall med veldig høyt smeltepunkt og sterkt i forhold til vekt. Det er det letteste av alle faste, stabile stoffer. Rent beryllium og legeringer med kobber og aluminium brukes i flyindustri, romferger, atomreaktorer og lydutstyr. Beryllium-oksider, -klorider, -fluorider, -hydroksider, -sulfater og -nitrater har flere anvendelsesområder.

Hvordan eksponering kan påvirke deg

Å puste inn berylliumstøv kan føre til kortpustethet, hoste, utmattelse, vekttap og nattsvette. Langvarig eksponering kan føre til berylliose og lungekreft. Latenstiden fra eksponering til berylliumrelatert kreft oppstår varierer mellom 15 og 25 år.

Hva du kan gjøre

Sørg for gode kartlegginger og risikovurderinger, slik at det er kjent når tiltak må iverksettes. Dersom det ikke på annen måte kan dokumenteres at nivåene av beryllium er på et fullt forsvarlig nivå, må det foretas eksponeringsmålinger. Informer arbeidstakerne om risikoen og de forebyggende tiltakene. Undersøk om det finnes arbeidstakere som har symptomer. Eksponering for beryllium kan reduseres gjennom tekniske tiltak. Der dette ikke er tilstrekkelig må åndedrettsvern benyttes i tillegg. Det kan også være nødvendig med verneklær og hansker.

Arbeidstakerne bør vaske ansikt, hender og underarmer før måltider, røyking eller påføring av kosmetikk. Langvarig hudkontakt med beryllium må unngås. Ikke bruk kompressorluft, men støvsugere med HEPA-filter ved rengjøring av utstyr og arbeidsområdet.

Les mer om beryllium her:

<https://www.arbeidstilsynet.no/tema/kjemikalier/>

Forskrift om utførelse av arbeid, kapittel 3: Arbeid hvor kjemikalier kan utgjøre en fare for arbeidstakers sikkerhet og helse:

<https://www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-utforelse-av-arbeid/2/3/>

Forskrift om tiltaks- og grenseverdier, vedlegg 1: Grenseverdi for beryllium:

<https://www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-tiltaks--og-grenseverdier/8/1/>

Referanser: IARC, CDC, CAREX, OSHA, NIOSH, EC, Arbeidstilsynet